

Зокрема, кіберризика зорієнтовані на зменшення якості облікової інформації: достовірності – прийняття некоректних (хибних) управлінських рішень; своєчасності – прийняття запізнених управлінських рішень; доступності – неможливості отримання чи сприйняття інформації у процесі прийняття управлінських рішень; доцільності – блокування прийняття необхідних управлінських рішень; надійності – неможливість прийняття управлінських рішень у зв'язку з відсутністю довіри до інформації; порівнюваності – прийняття необґрунтованих управлінських рішень через неможливість оцінки та аналізу облікових показників; інших якісних параметрів інформації бухгалтерського обліку – завдання шкоди управлінню підприємством. Отже, реалізація кіберризиків є причиною зменшення ефективності системи управління, що призводить до економічної шкоди підприємству.

Усі якісні параметри облікової інформації в кінцевому випадку пов'язані з дотриманням її конфіденційності в умовах необхідності забезпечення економічної та кібербезпеки підприємства. Інформація бухгалтерського обліку регламентовано розподіляється на загальнодоступну і конфіденційну на основі виокремлення фінансового та управлінського обліку. Ідентифікація об'єктів обліку та поділ його на види визначає методичний рівень взаємозв'язку економічної та кібербезпеки підприємства.

Отже, імплементація комп'ютерно-комунікаційних технологій в усі соціально-економічні процеси призвела до активізації кіберзагроз функціонуванню підприємств. Кінцевою метою реалізації кібезагроз є отримання економічної вигоди третіми особами або завдання економічної шкоди суб'єктам господарювання. Існує пряма залежність між кіберризиками та економічним станом підприємства. Бухгалтерський облік доцільно позиціонувати як інноваційний механізм забезпечення взаємозв'язку між економічною та кібербезпекою підприємства.

Література

1. Муравський В.В. Комп'ютерно-комунікаційна форма обліку: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 486 с.

УДК 657.1

Назарова І.Я.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Західноукраїнський національний університет

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОКОРПОРАТИВНОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Пандемія коронавірусної хвороби, запровадження пов'язаних з нею протиепідемічних заходів, викликаних необхідністю мінімізації контактів з метою недопущення зараження громадян, призвели до суттєвих зміни в обліку,

документуванні та передачі інформації. Зокрема, набув розповсюдження дистанційний обмін інформацією, відбулося зменшення особистих контактів між працівниками компаній, управлінським персоналом, а також частіше стало використовуватись віддалене спілкування із засновниками, партнерами та іншими контрагентами. Здійснення вищезазначених заходів стало можливим через використання системи електронного документообігу.

Трансформація системи документування відбувалася у різних напрямках в залежності від розмірів підприємств та обсягів облікової роботи. Зокрема, багато невеликих підприємств для зменшення під час пандемії особистих контактів між працівниками підприємства перейшли на ведення обліку і складання звітності спеціалізованими обліково-аудиторськими фірмами – аутсорсингове обслуговування. У малому бізнесі з цієї причини повноваження з ведення бухгалтерського обліку і складання звітності делегувались самозайнятим приватним особам з виконанням покладених на них обов'язків в домашніх умовах. В свою чергу, на великих підприємства і у корпораціях більш швидкими темпами почала впроваджуватись автоматизація бізнес-процесів з обробки документів: як всередині підприємства (щодо створення, узгодження, підписання, виконання і контролю з подальшою передачею документів в архів), так і ззовні, а саме щодо обміну необхідними документами з контрагентами (договорами, рахунками, накладними) та контролюючими органами (обміну листами, запитами, подання звітності) [1].

Однією з суттєвих перепон у впровадженні електронного документообігу, в тому числі і в корпоративних об'єднаннях, стали проблеми визнання внутрішньої електронної документації на внутрішньому та зовнішньому рівнях. На нашу думку, і це питання найближчим часом буде врегульоване, оскільки зараз йде посилене впровадження електронних ресурсів документування. В рамках проекту діджиталізації економіки вже переведено в електронний формат більшість документів зовнішнього користування, зокрема документування реєстрації суб'єктів господарювання, обміну звітністю, оформлення трудових відносин, реєстрації тимчасової неприцездатності тощо. Є вже перші кроки щодо визнання електронних документів внутрішнього користування (облікових реєстрів). Зокрема, 11 травня 2021 р. на сайті Міністерства фінансів України опублікований проект наказу «Про затвердження Змін до Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356» [2]. Одним з пунктів запропонованих змін, є можливість використання поряд паперовими реєстрами бухгалтерського обліку реєстрів сформованих у електронній формі. Тобто ці два види реєстрів стають рівноцінними та мають однакову юридичну силу (за умов наявності обов'язкових реквізитів). Окрім того, після затвердження вищенаведеного проекту підприємствам дозволятимуть додатково розробляти власні облікові реєстри, враховуючи особливості своєї діяльності і технології обробки облікових даних, які матимуть містити обов'язкові реквізити, та затверджуватимуться у розпорядчому документі про організацію бухобліку.

Що є теж позитивним фактором для поширення внутрішнього електронного документообігу, оскільки дозволить розробляти облікові реєстри, які враховуватимуть усі можливості електронного обміну інформацією.

Формування та обмін внутрішніми електронними документами здійснюється, зазвичай, із використанням облікових програмних продуктів. На ринку таких програм є достатня кількість, проте багато з них не підходять для корпоративних об'єднань, оскільки не враховують їх специфіки.

У більшості корпоративних об'єднань процеси і роботи виконуються різними структурними підрозділами, що мають певний рівень господарської самостійності, проте здійснюють документування та облік операцій між собою на внутрішньокорпоративних умовах. Зважаючи на те, що зазвичай документування та облік ведуться кожним структурним підрозділом відокремлено, виникає необхідність об'єднання усієї корпоративної інформації в одній базі. Сучасна система автоматизації обліку та документування дозволяє зробити це з використанням найбільш оптимальним для таких цілей Систем планування ресурсів підприємства (Enterprise Resource Planning System), тобто ERP-систем.

ERP-системи дозволяють налагодити роботу всієї корпорації. Основне завдання даних систем полягає в автоматизації всіх бізнес-процесів підприємства, скороченні ручної праці і зменшенні неефективного витрачання робочого часу. Вони синхронізують діяльність всіх підрозділів, зберігають, обробляють і ведуть єдину базу даних об'єднання загалом, а також кожного підрозділу зокрема. В межах даної системи створюється єдиний простір, що об'єднує всіх співробітників корпорації в єдине інформаційне поле, де дані вносяться в систему один раз і стають доступними для всіх користувачів інформації відповідно до рівня доступу.

Загалом, класичні системи ERP, такі як SAP, Oracle, Microsoft, BAS, 1С:Підприємство, DeloPro, Галактика ERP тощо, є багатофункціональними. Зокрема, вони забезпечують управління інформацією щодо фінансів, виробництва, логістики, формування та розподілу запасів, реалізації, розрахунків з покупцями і постачальниками (замовлень і продажів), сервісного обслуговування, забезпечення якості продукції тощо. Таким чином, дані системи дозволяють об'єднати облік усіх стадій обліку і звітності починаючи з процесу налагодження виробництва, завершуючи реалізацією готової продукції та визначенням фінансових результатів.

Окрім того, оскільки внутрішньокорпоративне документування з використанням ERP-систем здійснюється в електронному форматі, це значно полегшує та пришвидшує процес обміну даними та їх узагальнення.

Електронне внутрішньокорпоративне документування, на даний час, дозволяє надійно зберігати і здійснювати зручний пошук документів, визначати черговість проходження внутрішніх документів на підприємстві (від створювача до виконавця), а також, що дуже важливо, дистанційно управляти базами даних корпорації. Окрім того, електронна система зберігання та обміну інформацією дає можливість формування більш чи менш деталізованих

аналітичних даних, залежно від потреб управлінського персоналу. Використання електронного формату для здійснення документування дозволяє із незначними затратами часу та ресурсів здійснювати формування різної звітності (фінансової, податкової, управлінської) на підставі об'єднаних даних як по корпорації загалом, так і за кожним відокремленим підрозділом окремо, з переходом від узагальнених даних до більш деталізованої звітності, а при необхідності - із зверненням до першоджерела інформації.

Незважаючи на те, що пандемія коронавірусу має негативний вплив на економіку України, вона дала великий поштовх до розвитку електронної системи внутрішнього документування, в тому числі у корпоративних об'єднаннях. Використання комп'ютерних інформаційних технологій та новітніх систем електронних ресурсів дозволило збільшити швидкість та розширити можливості обміну інформацією. Це, в свою чергу, призвело до скорочення витрат часу та коштів на оформлення документів, зменшило обсяг ручної праці, запобігло неефективному витрачання робочого часу, розширивши при цьому інформативність та можливості формування різного роду звітності.

Література

1. Задорожний З.-М.В., Крупка Я.Д., Назарова І.Я. Обліково-інформаційне забезпечення реорганізаційних процесів у надзвичайних умовах. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, Харків: ХІ УБС, 2020, 2(33), С. 139-148.

2. Проекти нормативно-правових актів у 2021 р. URL: https://mof.gov.ua/uk/legal_acts_drafts_2021-485.

УДК 657

Осмятченко В.О.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри податкової політики,
Університет державної фіскальної служби України

ДУАЛЬНА ОСВІТА В ПІДГОТОВЦІ ОБЛІКОВЦІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

На сьогодні в Україні проводиться велика кількість реформ згідно „реанімаційного пакету”, зокрема реформа публічних фінансів, яка одним з пріоритетів передбачає забезпечення ефективності функціонування державної служби. Першочергового значення набуває кадрове забезпечення майбутнього державної податкової служби, оскільки від компетенцій молодих фахівців залежатиме результат реформ та реалізація цілісної державної політики сталого розвитку країни.

Відповідно до Закону України „Про вищу освіту” Дуальна форма здобуття освіти - це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в